

หลักเกณฑ์การคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๘

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีการประกาศใช้เพื่อให้คนพิการได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการฟื้นฟูสมรรถภาพการจัดสวัสดิการ การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิการสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และความเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนและให้กำลังใจแก่บุคคลพิการที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จึงได้เริ่มดำเนินการให้มีการคัดเลือก “คนพิการต้นแบบ” ขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการให้โอกาส เกียรติ กำลังใจ แก่คนพิการ และความมุ่งมั่นที่จะสานต่อเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ซึ่งดำเนินการคัดเลือก “คนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๘” เพื่อให้เป็นแบบอย่างของบุคคลที่สามารถก้าวผ่านอุปสรรคของชีวิต สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว มีความขยัน มุานะ อดทน ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง สามารถเดินตามเส้นทางความฝันของตนเองอย่างประสบความสำเร็จ และอุทิศตนเป็นทำงานช่วยเหลือสังคม ทำให้สังคมได้รับรู้ถึงศักยภาพและความสามารถของคนพิการเช่นเดียวกับคนทั่วไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นการยกย่องคนพิการที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๒ เพื่อสนับสนุนและให้กำลังใจแก่คนพิการในการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๓ เพื่อรวบรวมผลงานความสำเร็จของคนพิการต้นแบบ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไป หน่วยงาน องค์กร ได้รับทราบ

๓. หลักเกณฑ์ในการเสนอชื่อคนพิการเข้ารับการคัดเลือกเป็นคนพิการต้นแบบ

๓.๑ การเสนอชื่อ รวมจำนวน ๘๖ คน

- กรุงเทพมหานคร รวมจำนวน ๑๐ คน

๑) เสนอชื่อโดยองค์กรด้านคนพิการ คัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ๗ ประเภท ประเภทละ ๑ คน และสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย จำนวน ๑ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๘ คน เสนอให้คณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ เพื่อเข้ารับรางวัลคนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๘

๒) เสนอชื่อโดย กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่ปฏิบัติงานภายใต้หน่วยงาน ราชการ ภาคส่วนราชการ ประชาสัมพันธ์ และพิจารณาคัดเลือกตามคุณสมบัติหลักเกณฑ์ โดยต้องมีผู้ใช้แทนจากองค์กร ๘ สมาคมหลัก ตามข้อ (๑) เพื่อเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการส่วนกลาง จำนวน ๒ คน เข้ารับรางวัลคนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๘

- ระดับจังหวัด

- ระดับจังหวัด รวมจำนวน ๗๖ คน

เสนอชื่อโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์การคนพิการแต่ละประเภทความพิการ ๗ องค์การ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในจังหวัด โดยให้มีการพิจารณาคัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ และเสนอให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดหรือคณะทำงานพัฒนา มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด หรือคณะทำงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการ พิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ คัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน รวมจำนวนไม่เกิน ๗ คน และเสนอให้เป็นผู้แทนคนพิการต้นแบบของจังหวัด จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการ ต้นแบบใน งานวันคนพิการสากล ประจำปี ๒๕๖๘ ส่วนประเภทความพิการอื่น ๆ จัดให้ได้รับรางวัลคนพิการ ต้นแบบในจังหวัดในโอกาสการจัดงานวันคนพิการสากล ประจำปีจังหวัด อย่างเท่าเทียมกัน

๓.๒ คุณสมบัติของคนพิการที่จะเสนอชื่อ

๓.๒.๑ เป็นคนพิการอายุตั้งแต่ ๒๕ ปีขึ้นไป จดทะเบียนคนพิการ และมีบัตรประจำตัวคนพิการ ที่บัตรไม่หมดอายุ (ถ้าอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี ต้องมีผลงานช่วยเหลือสังคมเชิงประจักษ์ และเป็นที่ยอมรับในสังคม)

๓.๒.๒ มีภูมิลำเนาตรงตามทะเบียนบ้าน หรืออาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดมากกว่า ๑๒ เดือน โดยมีหนังสือ รับรองการอยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัด ซึ่งรับรองโดย

๑) ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชน

๒) นายจ้าง เช่น เจ้าของบริษัท เจ้าของสถานประกอบการ

๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นักพัฒนาชุมชน นักสังคมสงเคราะห์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

๓.๒.๓ พิจารณาประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือมากกว่า ๑ ประเภท ใน ๗ ประเภทความพิการ ตามประกาศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

๓.๒.๔ ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน เช่น

๑) การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ตามสภาพความพิการและสภาพแวดล้อมทางสังคม

- สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสังคม และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ในการดำรงชีวิตประจำวันเช่นเดียวกับคนทั่วไป

- มีความสามารถประดิษฐ์ คิดค้น นำวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งของเหลือใช้ หรือมีภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัย การจัดทำกายอุปกรณ์หรืออุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามฐานานุกรม

๒) การศึกษาหาความรู้และการพัฒนาตนเอง

- ศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนหรือการศึกษาตามอัธยาศัย โดยไม่จำเป็นต้องเน้นวุฒิการศึกษา แต่มีทักษะประสบการณ์ชีวิตในการพัฒนาตนเองอย่างชัดเจน ต่อยอด/ขยายผล/แสวงหาความรู้ต่อเนื่อง

- ฝึกอบรม/ฝึกทักษะวิชาชีพ การฝึกงาน โดยมีใบประกาศที่ได้รับการรับรองจาก หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- เพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์และความชำนาญ จนสามารถที่จะนำความรู้ มาประกอบอาชีพ การพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในชีวิต มีความอดทนต่อสู้ และยืนหยัดอยู่ในสังคมได้

- สามารถเป็น ...

- สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้จากประสบการณ์ให้กับผู้อื่น ชุมชน สังคมได้ รับทราบ และเป็นที่ประจักษ์

๓) การทำงานหรือการประกอบอาชีพ

- มีอาชีพที่มั่นคงในหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน หรือประกอบอาชีพอิสระ
- นำความรู้ ประสบการณ์ หรือความชำนาญในการประกอบอาชีพอิสระ การประกอบอาชีพกลุ่ม มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว
- ยกระดับความเป็นอยู่ของชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถสร้างหลักฐานความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัว

๔) คุณภาพชีวิตของครอบครัว

- มีสัมพันธภาพครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคง สมาชิกในครอบครัวมีความประพฤติเรียบร้อย เป็นผู้มีความประพฤติดี เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน
- มีความสามัคคีกลมเกลียวในครอบครัว สามารถร่วมกันเผชิญและแก้ไขปัญหา ให้ผ่านพ้นสถานการณ์ต่างๆไปได้ด้วยดี
- มีการสื่อสารพูดคุยกันในครอบครัวอย่างต่อเนื่อง ในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว

๕) การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม

- มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม หรือเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วม มีจิตอาสาในการช่วยเหลือชุมชน ตามสภาพความเป็นอยู่ของตน และตามสภาพความพิการของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยไม่หวังผลตอบแทน
- การเป็นสมาชิกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรของคนพิการในระดับจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ
- การเป็นผู้มีคุณธรรมและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เป็นที่ชื่นชมยอมรับของสังคม หรือนำชื่อเสียงมาสู่ชุมชนและสังคม

๓.๒.๕ มีความประพฤติเรียบร้อย อยู่ในศีลธรรมอันดี เป็นตัวอย่างและแบบอย่างได้

๓.๒.๖ ต้องไม่เคยได้รับรางวัลคนพิการต้นแบบ

๓.๓ **หลักฐานประกอบการเสนอชื่อ**

- ๑) สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๑ ชุด
- ๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่ระบุว่าเป็นคนพิการที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้น ๆ จำนวน ๑ ชุด หรือมีหนังสือรับรองการอยู่อาศัยในพื้นที่
- ๓) ภาพถ่ายหน้าตรงให้เห็นลักษณะความพิการเต็มตัว จำนวน ๑ ภาพ และรูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว ๑ รูป
- ๔) ภาพถ่ายการทำกิจกรรมของคนพิการที่สะท้อนให้เห็นศักยภาพและความสำเร็จของคนพิการ จำนวน ๑ ชุด
- ๕) ใบสมัครคนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ ชุด
- ๖) จัดทำคลิป VDO นำเสนอคนพิการต้นแบบ ความยาวไม่เกิน ๓ นาที (เฉพาะผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๘)

๔. รางวัลที่ได้รับ

ร่วมรับโล่ประกาศเกียรติคุณ “คนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๘” และรับเงินรางวัล ในงานวันคนพิการสากล ประจำปี ๒๕๖๘

๕. วิธีการดำเนินงาน

■ องค์การคนพิการ

๑) องค์การด้านคนพิการพิการหลัก ๗ ประเภทความพิการ และสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ประชาสัมพันธ์และรับสมัครคนพิการเข้ารับการคัดเลือกผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๒) ดำเนินการคัดเลือกคนพิการ องค์การหลักละ ๑ คน รวมจำนวนไม่เกิน ๘ คน เสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ปี ๒๕๖๘ สรุปผลการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ผ่านทางแบบฟอร์ม Google Form ให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทราบ

■ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครคนพิการเข้ารับการคัดเลือกผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๒) เสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแต่งตั้ง ในการพิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ จำนวน ๒ คน

■ ระดับจังหวัด

๑) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด มอบหมายให้ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด/องค์การด้านคนพิการ และภาคีเครือข่าย ประชาสัมพันธ์และรับสมัครคนพิการเข้ารับการคัดเลือกผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๒) เสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด หรือคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด หรือคณะทำงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการ เพื่อประชุมพิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ โดยใช้แบบฟอร์มการให้คะแนนตามที่กำหนด (กรณีมีมากกว่า ๑ คน ให้เสนอผู้ที่มีคะแนนในระดับสูงสุด) และเสนอให้เป็นผู้แทนคนพิการต้นแบบระดับจังหวัด จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๘

๓) จัดส่งข้อมูลคนพิการต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกพร้อมด้วยหลักฐานประกอบการสมัครจำนวน ๑ ชุด และสรุปผลการคัดเลือกคนพิการต้นแบบตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทราบ

๔) ในกรณีที่จังหวัดมีการเสนอรายชื่อคนพิการเข้ารับการคัดเลือกมากกว่า ๑ คน ให้จังหวัดมอบรางวัลคนพิการต้นแบบระดับจังหวัด ในงานวันคนพิการสากลจังหวัด ประเภทความพิการละ ๑ คน (ยกเว้นคนพิการที่ได้รับรางวัลคนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๗ ไปแล้ว)

๖. ระยะเวลา ...

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๑) ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้หน่วยงาน องค์กรด้านคนพิการ และภาคีเครือข่ายตลอดจนประชาชนทั่วไปส่งใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกคนพิการต้นแบบประจำปี ๒๕๖๘

๒) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด/องค์กรด้านคนพิการ ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกคนพิการ จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๘ ส่วนประเภทความพิการอื่น ๆ จัดให้ได้รับรางวัล คนพิการต้นแบบในจังหวัด อย่างเท่าเทียมกัน

๓) จัดส่งข้อมูลคนพิการต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ภายในวันจันทร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๘

๗. สถานที่ส่งใบสมัคร

● **องค์กรคนพิการ** : องค์กรด้านคนพิการแต่ละประเภทความพิการ ๗ ประเภท และสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย

● **กรุงเทพมหานคร** : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (กลุ่มวิจัยและติดตามประเมินผล)

● **ปริมณฑลและส่วนภูมิภาค** : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทุกจังหวัด

หมายเหตุ ๑) คนพิการจะต้องผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือคณะอื่นใดที่เกี่ยวข้องของจังหวัด

๒) หากส่งใบสมัครด้วยตนเองโดยไม่ผ่านองค์กรคนพิการ (๘ องค์กร) หรือ พมจ. ทางกรม พก. จะไม่รับพิจารณาทุกกรณี

